

**IZVJEŠTAJ
O STANJU NA
TRŽIŠTU OSIGURANJA U 2007. GODINI**

Podgorica, 30. jun 2008. godine

I Uvod

Tržište osiguranja u 2007. godini i na početku 2008. godine karakteriše:

- Osnivanje Agencije za nadzor osiguranja kao nezavisnog regulatornog tijela
- Zaokruživanje zakonske regulative u oblasti osiguranja
- Osnivanje novih društva za osiguranje i prilagođavanje postojećih novoj zakonskoj regulativi.

Nadležna institucija za nadzor i kontrolu osiguranja je Agencija za nadzor osiguranja, koja je samostalna u vršenju poslova iz svog djelokruga. Agencija je osnovana u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“, br. 78/06 i 19/06). Osnivač Agencije je Crna Gora, a prava osnivača u njeno ime vrši Savjet Agencije, u skladu sa Zakonom. Agencija za nadzor osiguranja sa jedne strane vrši nadzor nad obavljanjem poslova iz djelatnosti osiguranja u cilju podsticanja razvoja tržišta osiguranja i obezbjeđenja adekvatne zaštite osiguranika.

Savjet Agencije imenovan je od strane Skupštine Crne Gore 03. jula 2007. godine („Službeni list CG“, broj 42/07 od 12. jula 2007. godine). Statut, Finansijski plan i Program rada za 2008. godinu usvojeni su krajem decembra mjeseca 2007. godine, tako da se Agencija nalazi u punom institucionalnom kapacitetu od januara 2008. godine.

Izveštaj o stanju na tržištu osiguranja za 2007. godinu zasnovan je na preliminarnim podacima, s obzirom da su osiguravajuće kompanije dužne da dostave finansijske izvještaje sa mišljenjem revizora i usvojene od strane Skupštine akcionara najkasnije do 30 juna 2008. godine.

II Zakonska regulativa

Zakonski okvir zaokružen je donošenjem Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“, br 78/06) u decembru 2006. godine, Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju („Sl. list CG“ br.46/07) u julu 2007. godine i Zakona o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje („Sl. list CG“ br. 11/07) u decembru 2007. godine.

Zakonom o osiguranju uređeni su uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja, kao i nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja u Crnoj Gori. Zakon o osiguranju propisuje: način osnivanja i pravila poslovanja društava za osiguranje. Naročito su propisani način utvrđivanja rizika i vrsta osiguranja prema načelu pokrića rizika, oblik društva za osiguranje, kao i način i pravila o upravljanju rizicima u osiguranju (adekvatnost kapitala, održavanje likvidnosti, utvrđivanje tehničkih rezervi u osiguranju imovine i deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi, kao i druge mjere za upravljanje rizicima). Pored navedenog, Zakon definiše reosiguranje, način obavljanja aktuarskih i revizorskih poslova, način i oblike finansijskog izvještavanja, pravila sprovođenja unutrašnje revizije, kao i oblike i način za obavljanje poslova posredovanja, zastupanja i pružanja drugih usluga u osiguranju.

Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju uređuje obavezna osiguranja u saobraćaju i definiše vrste obaveznih osiguranja, ugovor o obaveznom osiguranju, osigurane sume, uslove osiguranja i tarife premija, visinu, rokove i prava na naknadu štete, međunarodnu ispravu o postojanju osiguranja od autoodgovornosti (Zelena karta), granično osiguranje. Zakon posebno definiše obaveznost i način osnivanja Udruženja osiguravača Crne Gore - Nacionalni biro, koje svoje poslove obavlja preko posebnih organizacionih djelova: Biroa zelene karte, Garantnog fonda i Informacionog centra.

Zakonom o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje utvrđen je postupak stečaja i likvidacije osiguravajućih društava s pozivom na primjenu Zakona o insolventnosti privrednih društava.

Izveštaj Agencije za nadzor osiguranja o stanju na tržištu osiguranja u 2007. godini

U 2007. godini usvojena su dva podzakonska akta i to:

- Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvola za obavljanje poslova osiguranja, posredovanja, zastupanja i pružanja drugih usluga u osiguranju i načinu dokazivanja ispunjenosti tih uslova („Sl. list RCG br. 08/07 od 9.02.2007.)
- Uputstvo o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti („Službeni list RCG“, br. 24/07 od 04.05.2007.).

Planovi u dijelu zakonske regulative u cilju stvaranja tržišta atraktivnog za dalja strana i domaća ulaganja odnose se na implementaciju postojećih zakonskih rješenja i njihova razrada kroz izradu podzakonskih akata u dijelu daljeg usklađivanja sa zakonodavstvom Evropske Unije. U toku je izrada 12 podzakonskih akata kojima će se bliže razraditi postupak kontrole poslovanja, izvještavanja i način obračunavanja osnovnih pokazatelja razvijenosti tržišta osiguranja i to¹:

1. Pravilnik o statističkim izvještajima društava za osiguranje;
2. Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija;
3. Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika;
4. Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervisanih šteta;
5. Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i rezerve za učešće u dobiti;
6. Pravilnik o načinu utvrđivanja i praćenju likvidnosti društava za osiguranje;

¹ Nacrt podzakonskih akata dostavljen je osiguravajućim društvima radi davanja sugestija, komentara, a sve u cilju kvalitetnije izrade istih.

7. Pravilnik o ograničenjima pojedinih oblika deponovanja i ulaganja tehničkih rezervi i o najvišim iznosima pojedinih deponovanja i ulaganja garantne rezerve društava za osiguranje;
8. Pravilnik o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju i načinu dokazivanja ispunjenosti drugih uslova za dobijanje ovlašćenja za obavljanje tih poslova;
9. Pravilnik o sadržini i načinu vođenja registra podataka o društvima za osiguranje i drugih subjekata koji podliježu kontroli Agencije za nadzor osiguranja;
10. Pravilnik o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje društvo za osiguranje dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja;
11. Pravilnik o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara i
12. Pravilnik o uslovima za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara.

III Opis tržišta

3.1. Stanje na tržištu

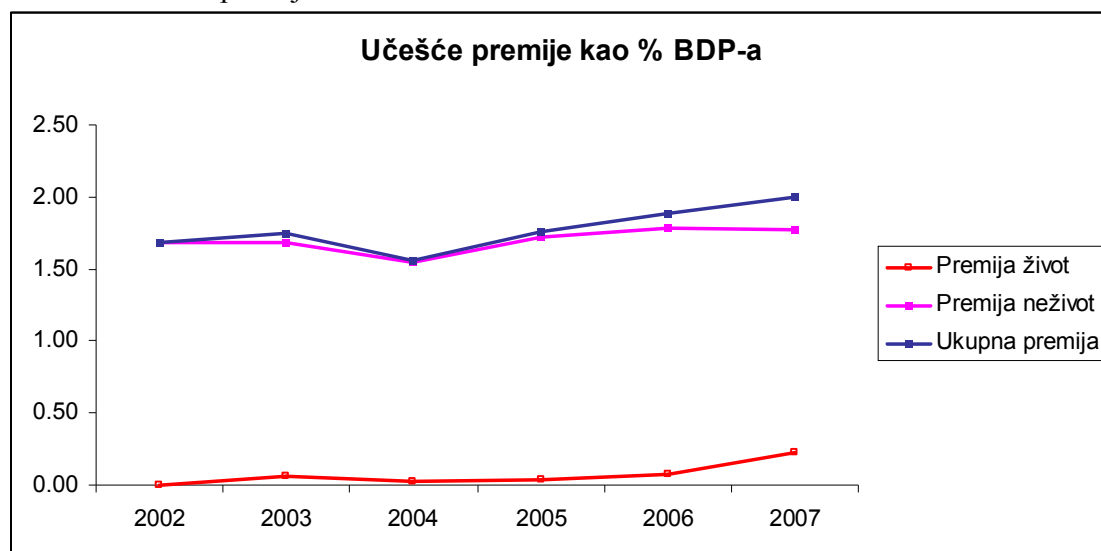
Kao važni indikatori stanja na tržištu osiguranja u pojedinim zemljama javljaju se podaci o učešću fakturisane bruto premije u bruto domaćem proizvodu i podaci o gustoći osiguranja (odnos bruto premije i broja stanovnika).

Učešće bruto premije u BDP-u bilježi blagi rast u periodu od 2002. do 2007. godine.² Tako da je učešće bruto premije u BDP-u u 2002.godini iznosilo 1.68%, dok je u 2007.

² Bruto društveni proizvod u 2007. godini iznosio je 2.541 milijarde eura.

Izveštaj Agencije za nadzor osiguranja o stanju na tržištu osiguranja u 2007. godini
 godini iznosilo 2.0%. Učešće premije neživotnih osiguranja u BDP bilježi blago smanjeno u odnosu na prethodni period tako da je u 2006. godini iznosilo 1.79%, dok je u 2007. godini smanjeno na 1.77 %. Istovremeno, učešće premije životnih osiguranja u BDP-u bilježi blagi porast i to sa 0.08% koliko je iznosilo u 2006. godini na 0.23 % u 2007. godini.

Grafik 1: Učešće premije kao % BDP-a

U narednoj tabeli prikazano je učešće premije kao % BDP-a u zemljama u okruženju, kao i u Evropskoj Uniji u 2006. godini, dok je istovremeno prikazan iznos bruto premija per capita.

Tabela 1: Učešće bruto premije u BDP-u i bruto premija per capita u zemljama u okruženju i EU 25 za 2006. godinu

<i>Zemlja</i>	<i>Bruto premija/BDP</i>	<i>Bruto premija per capita (€)</i>
Zemlje iz okruženja		
Slovenija	5.7%	978
Hrvatska	3%	274
Srbija	2.1%	64
EU 25	8.8%	2.174

Izvor: www.fren.org.yu i www.cea.eu

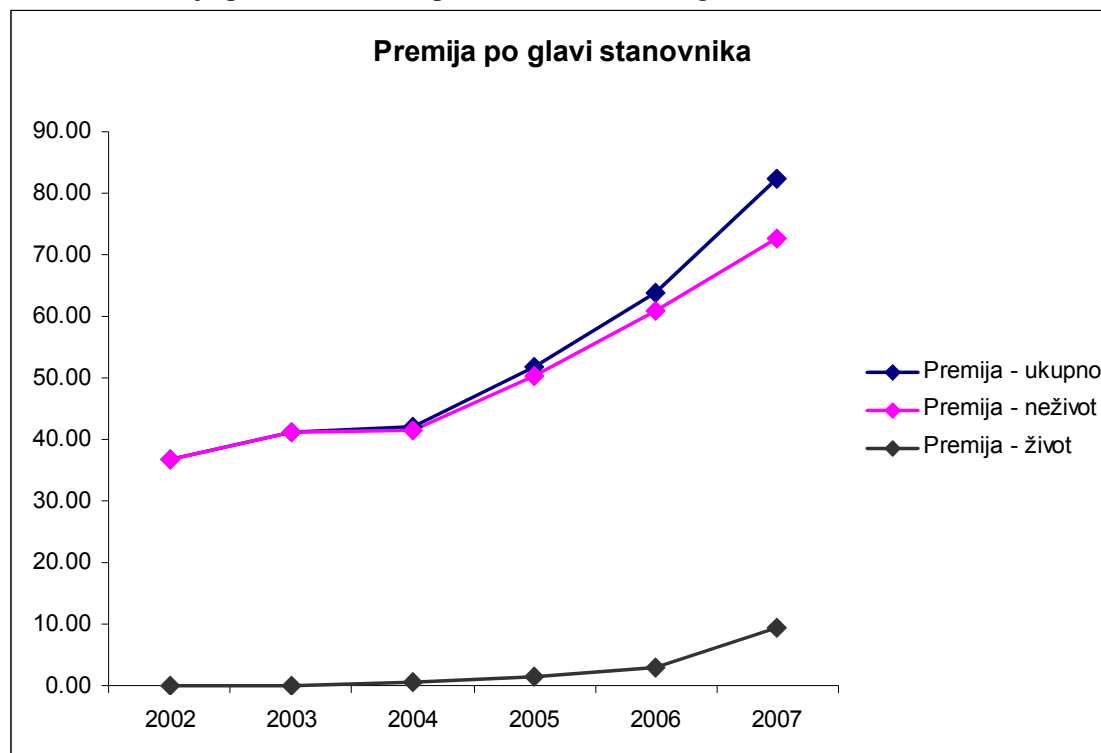
Izveštaj Agencije za nadzor osiguranja o stanju na tržištu osiguranja u 2007. godini

Kao pokazatelj razvoja tržišta osiguranja često se iskazuje iznos premije po stanovniku³ (gustina osiguranja), koja je u 2007. godini iznosila 82.27 €, što je daleko ispod prosjeka zemalja Evropske Unije, gdje je iznosila 2.174 €⁴ za 2006.godinu.

Tabela 2: Premija po glavi stanovnika

PREMIJA	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Život	0.00	0.15	0.72	1.32	2.95	9.53
Neživot	36.83	41.14	41.41	50.33	60.95	72.76
Ukupno	36.83	41.29	42.12	51.65	63.91	82.29

Grafik 2: Premija po stanovniku u periodu 2002.-2007. godina

³ Podatak o broju stanovnika je zvaničan po popisu od 2003.godine, preuzet sa web sajta MONSTAT-a.

⁴ Izvor podataka www.cea.eu

3. 2. Učesnici na tržištu osiguranja

Na tržištu osiguranja u Crnoj Gori tokom 2007. godine poslove osiguranja obavljalo je šest društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje. Jedno društvo za osiguranje bavilo se samo poslovima životnih osiguranja, tri društva poslovima neživotnih osiguranja i dva društva su obavljala poslove i životnih i neživotnih osiguranja. U novembru 2007. godine dozvolu za obavljanje poslova životnih osiguranja dobilo je društvo za osiguranje Atlas Life AD, ali je počelo sa radom u 2008. godini. U sljedećoj tabeli je dat pregled društava za osiguranje koja su poslovala u Crnoj Gori tokom 2007. godine:

Tabela 3: Pregled društava za osiguranje

Red,br.	Društvo za osiguranje	Vrsta osiguranja
1	Lovćen osiguranje AD	Život/Neživot
2	Montenegro osiguranje AD	Neživot
3	SWISS osiguranje AD	Neživot
4	Grawe osiguranje AD	Život/Neživot
5	Zepter osiguranje AD	Život
6	Magnat osiguranje AD	Neživot

Kao važna karakteristika tržišta osiguranja izdvaja se sve veće interesovanje jakih evropskih kompanija za proširenjem svojih poslovnih aktivnosti u Crnoj Gori. Tokom 2007. godine došlo je do promjene vlasničke strukture u Montenegro osiguranju, tako da većinski vlasnik sa paketom od 99.92% postaje slovenačko društvo za reosiguranje „SAVA RE”. Pored toga što je većinski vlasnik Zepter osiguranja sa paketom od 53% akcija „UNIQA International Beteiligungs” početkom 2008. godine a zajedno sa „Uniq International Versicherungs – Holding GmbH“ osniva novo društvo za osiguranje „Uniq neživotno osiguranje“. Takođe, početkom 2008. godine dozvolu za rad su dobila društva „Delta Life“ AD i „Delta osiguranje“ AD, čiji je osnivač DC Holding d.o.o u visini od 99.9% osnivačkog kapitala.

3.3. Vlasnička struktura u osiguravajućim kompanijama

Vlasnička struktura crnogorske industrije osiguranja zasnovana je na približno jednakom udjelu domaćeg i stranog kapitala. Od ukupnog akcionarskog kapitala, koji je na dan 31. 12. 2007. godine iznosio 22.44 mil.eura, strani kapital je iznosio 11.83 mil. eura, odnosno 52.74%, a domaći 10.6 mil.eura odnosno 47.25% (tabela 4). Montenegro, Grawe i Zepter osiguranje su u 100% stranom vlasništvu, dok je učešće domaćeg kapitala u Lovćen osiguranju 49.23%, u Magnat osiguranju 100% i u Swiss osiguranju 98.32%. U sektoru osiguranja u Crnoj Gori preovlađuje privatno vlasništvo, dok država posjeduje akcije u jednom osiguravajućem društvu i to u Lovćen osiguranju 41.14%. Do kraja 2008. godine očekuje se potpuna privatizacija sektora osiguranja.

Tabela 4: Ukupni akcionarski kapital (2007. godina)

Naziv društva	Domaći capital		Strani capital		Ukupno
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
Montenegro osiguranje	0	0	4,499,863.29	100	4,499,863
Lovćen osiguranje	5,184,816	49.23	5,347,940	50.77	10,532,756
Swiss osiguranje	3,082,885.26	98.32	52,766.74	1.68	3,135,652
Grawe osiguranje	0	0	1,177,446.19	100	1,177,448.19
Magnat osiguranje	830,000	100.00	0	0	830,000
Zepter osiguranje	0	0	750,760.65	100	750,761
Lovćen reosiguranje	1,506,666.61	99.45	7,391.87	0.49	1,515,058
UKUPNO	10,604,367.87	47.25	11,836,168.74	52.74	22,441,538.19

IV Struktura bruto premije

Fakturisana bruto premija, kao prihod društava za osiguranje i reosiguranje, kod neživotnih osiguranja uključuje sve iznose premija koje su ugovorene u tekućem obračunskom periodu na period najviše do godinu dana, bez obzira na to odnose li se ti iznosi u cjelini ili djelimično na kasniji obračunski period, dok kod životnih osiguranja uključuju sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog perioda. U sljedećoj tabeli dat je uporedni pregled fakturisane bruto premije po društvima:

Izveštaj Agencije za nadzor osiguranja o stanju na tržištu osiguranja u 2007. godini

Tabela 5: Fakturisana bruto premija društava za osiguranje

Red. br.	Naziv društva	2007		2006		Indeks 2007/2006
		Premija	% učešća	Premija	% učešća	
1.	Lovćen osiguranje	33,949,502	66.54	29,082,747	73.4	116.73
2.	Montenegro osiguranje	10,171,027.64	19.93	8,150,010.86	20.57	124.8
3.	Grawe osiguranje	4,065,002	7.97	1,233,109	3.11	329.65
4.	Zepter osiguranje	44,680.61	0.09	61,273	0.15	72.92
5.	Magnat osiguranje	1,576,364.64	3.09	0	0	0
6.	Swiss osiguranje	1,210,535.14	2.37	1,094,160	2.76	110.63
	UKUPNO	51,017,112.03	100	39,621,299.9	100	128.76

Ukupna bruto premija ostvarena na tržištu osiguranja Crne Gore u 2006. godini iznosila je 39.62 mil.eura, dok je u 2007. godini ostvaren rast po stopi od 28.76% i dostigla je iznos 51.017 mil.eura. Kao i prethodnih godina, dominantno mjesto na tržištu osiguranja ima Lovćen osiguranje, čija je premija iznosila 66.5% ukupne premije. U odnosu na 2006. godinu kada je Lovćen osiguranje ostvarilo premiju u visini od 73.7% ukupne premije, u 2007. godini došlo je do pada njegovog tržišnog učešća za 7.2 procenta poena. Prva tri društva po fakturisanoj bruto premiji su Lovćen, Montenegro i Grawe osiguranje i njihovo tržišno učešće iznosi 86.6% u 2007. godini, što je smanjenje u odnosu na 2006. godinu kada je iznosilo 97.8%. Najmanju zastupljenost na tržištu osiguranja u 2007. godini imalo je Zepter osiguranje sa učešćem od 0.09%.

Tržište osiguranja u Crnoj Gori u 2007. godini karakteriše nizak nivo životnih osiguranja i veoma visok nivo obaveznih osiguranja. Međutim, ukoliko uporedimo 2007. u odnosu na prethodnu godinu, možemo zaključiti da životno osiguranje ima pozitivan trend i da u ukupnoj premiji učestvuje sa približno 11.58%. Obzirom da je ostvarena bruto premija životnih osiguranja u 2007. godini iznosila 5.907 mil.eura. može se konstatovati da se premija životnog osiguranja uvećala 322.78% u odnosu na 2006. godinu kada je iznosila 1.83 mil.eura.

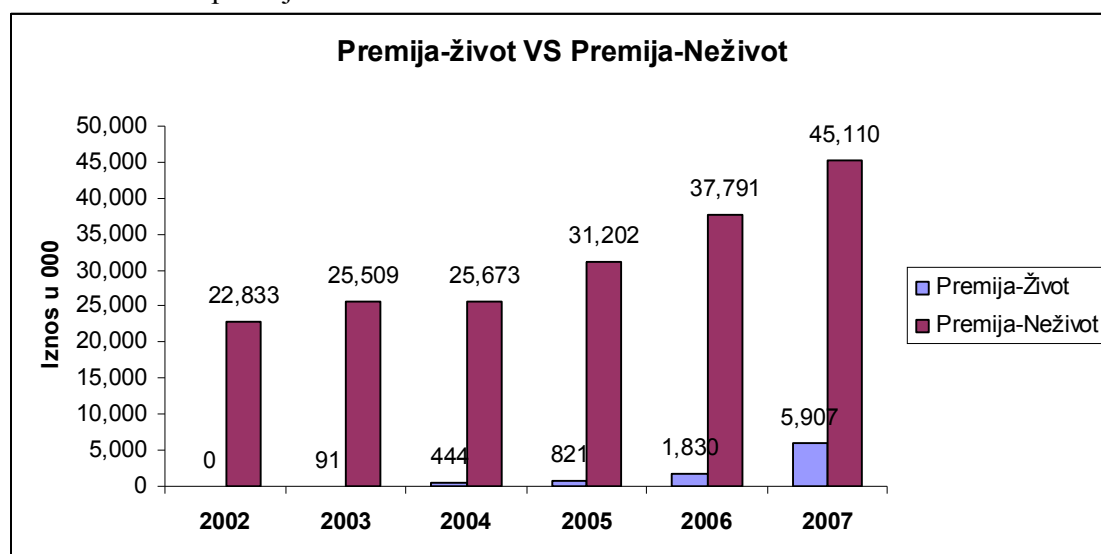
Izveštaj Agencije za nadzor osiguranja o stanju na tržištu osiguranja u 2007. godini

Posmatrano od 2005. godine, može se konstatovati da premija neživotnih osiguranja raste na godišnjem nivou po prosječnoj stopi rasta od 20.7%, dok je životno osiguranje doživjelo ekspanziju i raste po prosječnoj stopi od 143.53%.

Premija neživotnog osiguranja ostvarila je rast po stopi od 16.95% u odnosu na 2006. godinu i u 2007. godini dostigla iznos od 45.11 mil.eura. Neživotno osiguranje po glavi stanovnika iznosilo je u 2007. godini 72.74 €, odnosno koeficijent gustine neživotnog osiguranja u 2007. godini uvećao se za 10.5 € u odnosu na prethodnu godinu kada je premija neživotnog osiguranja po glavi stanovnika iznosila 62.12 €. Premija neživotnog osiguranja učestvovala je sa 1.77% u BDP-u Crne Gore u 2007. godini.

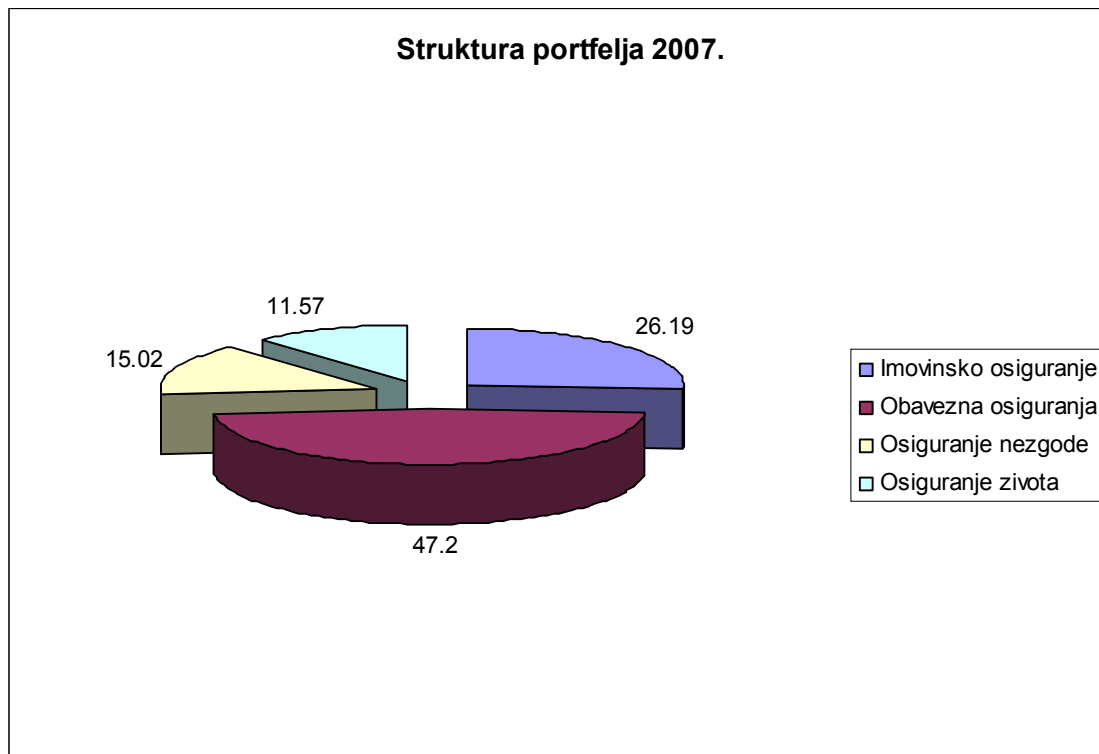
Odnos premije životnog i neživotnog osiguranja prikazan je u sljedećem grafiku:

Grafik 3: Odnos premije: život VS neživot

Struktura portfelja osiguranja na tržištu Crne Gore može se prikazati sljedećim grafikom:

Grafik 4: Portfelj osiguranja

Najveće učešće u portfelju osiguranja Crne Gore, u 2007. godini imala su obavezna osiguranja i to 47.2%, a zatim imovinska osiguranja koja su činila 26.19% ukupnog portfelja osiguranja.

Tabela 6: Obavezna osiguranja po društvima

Obavezna osiguranja	Premija
Lovćen osiguranje AD	15,090,124.00
Montenegro osiguranje AD	7,416,107.84
SWISS osiguranje AD	628.35
Magnat osiguranje	1,576,364.61
UKUPNO	24,083,224.80

Najveće učešće u obaveznim osuguranjima ostvarilo je Lovćen osiguranje AD u visini od 15.09 mil.eura, odnosno 62.65%, zatim Montenegro osiguranje u visini od 7.41 mil.eura, odnosno 30.8% i Magnat osiguranje u visini 1.57 mil.eura, odnosno 6.54%.

V Struktura aktive

Vrijednost ukupne aktive na nivou svih društava za osiguranje i reosiguranje prema stanju bilansa na dan 31.12.2007. godine iznosila je 77.85 mil.eura i za 28.1% je bila veća od vrijednosti ukupne aktive u 2006. godini. Od ukupne vrijednosti aktive 35.58% odnosi se na kratkoročne finansijske plasmane i gotovinske ekvivalente i gotovinu, 30.09% na materijalnu i nematerijalnu imovinu, te 21.35% na ulaganja i potraživanja 12.9%.

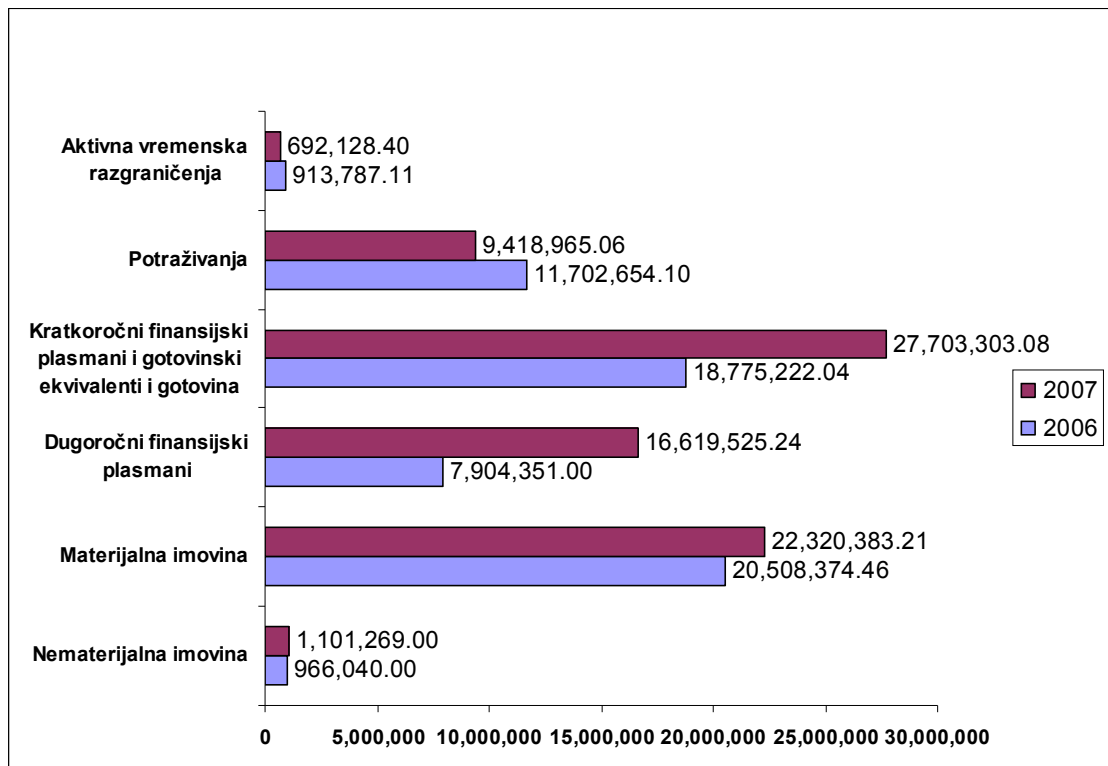
Tabela 7: Struktura aktive društava za osiguranje u 2006. i 2007. godini

	2006		2007		INDEX 2007/2006
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	
Nematerijalna imovina	966,040	1.59	1,101,269.00	1.42	113.99
Materijalna imovina	20,508,374.46	33.75	22,320,383.21	28.67	108.83
Dugoročni finansijski plasmani	7,904,351	13.01	16,619,525.24	21.35	210.25
Kratkoročni finansijski plasmani i gotovinski ekvivalenti i gotovina	18,775,222.04	30.90	27,703,303.08	35.58	147.55
Potraživanja	11,702,654.10	19.26	9,418,965.06	12.09	80.48
Aktivna vremenska razgraničenja	913,787.11	1.50	692,128.40	0.89	75.74
UKUPNO:	60,770,428.71	100.00	77,855,573.99	100	128.11

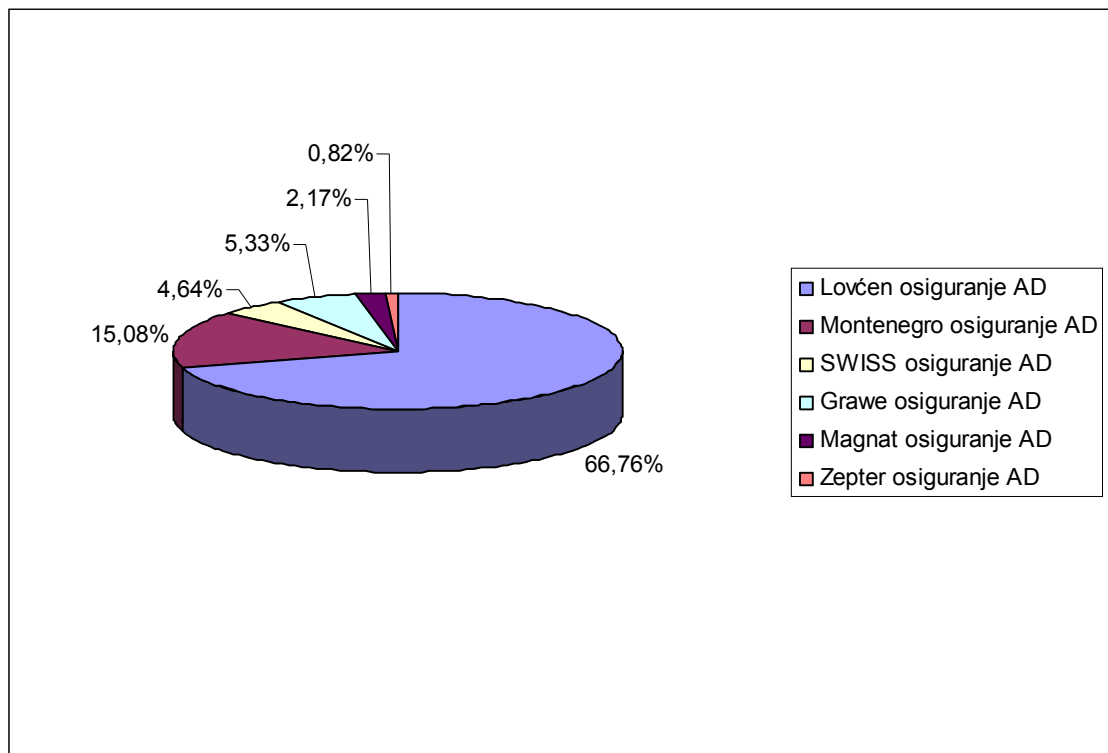
Dugoročni finansijski plasmani u 2007. godini u iznosu od 16.62 mil.eura zabilježili su rast od preko 100% u odnosu na 2006. godinu, što je dovelo do rasta njegovog učešća u ukupnoj aktivi društava sa 13.01% u 2006. na 21.35% u 2007. godini.

Takođe, ukupni kratkoročni finansijski plasmani i gotovinski ekvivalenti i gotovina u iznosu od 27.7 mil.eura zabilježili su rast od 47.55% u odnosu na 2006. godinu, što je dovelo do povećanja njihovog učešća u ukupnoj aktivi društava sa 31% u 2006. na 36% u 2007. godini. Zabilježen je i rast ukupne (materijalne i nematerijalne) imovine u odnosu na 2006. godinu u visini od 9.06% .

Grafik 4: Struktura aktive društava za osiguranje

Grafik 5: Učešće aktive društava za osiguranje u ukupnoj aktivi u 2007. godini (u %)

Izveštaj Agencije za nadzor osiguranja o stanju na tržištu osiguranja u 2007. godini

Po pitanju zastupljenosti pojedinih društava u ukupnoj aktivni društava za osiguranje i reosiguranje, najveće učešće od 66.76% ima Lovćen osiguranje i smanjeno je u odnosu na 2006. godinu za 3 procentna poena, kada je iznosilo 69.33%. Zatim, slijede Montenegro osiguranje AD sa 15.08%, Grawe osiguranje AD sa 5.33%, Swiss osiguranje sa 4.64%, Magnat osiguranje sa 2.17%, dok je odnosno Zepter bilo prisutno sa 0.82%.

VI Struktura pasive

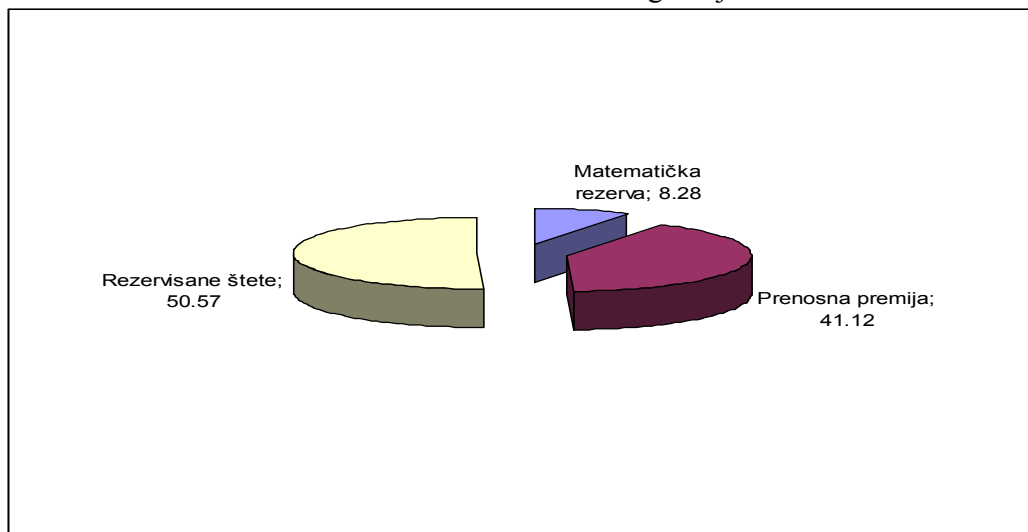
Od ukupne vrijednosti pasive na nivou društava za osiguranje u 2007. godini 45.85% se odnosi na tehnička rezervisanja, 44.65% na kapital i rezerve, a 9.45% na ostale obaveze.

Tabela 8: Struktura pasive društava za osiguranje:

UKUPNA PASIVA	2007		2006		index 2007/2006
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	
Kapital	34,765,388.00	44.65	26,103,341.22	42.95	133.18
Tehničke rezerve	35,697,846.97	45.85	25,048,131.70	41.21	142.51
Ostalo	7,392,339.02	9.49	9,618,955.79	15.82	23.14
UKUPNO:	77,855,573.99	100	60,770,428.71	100	128.11

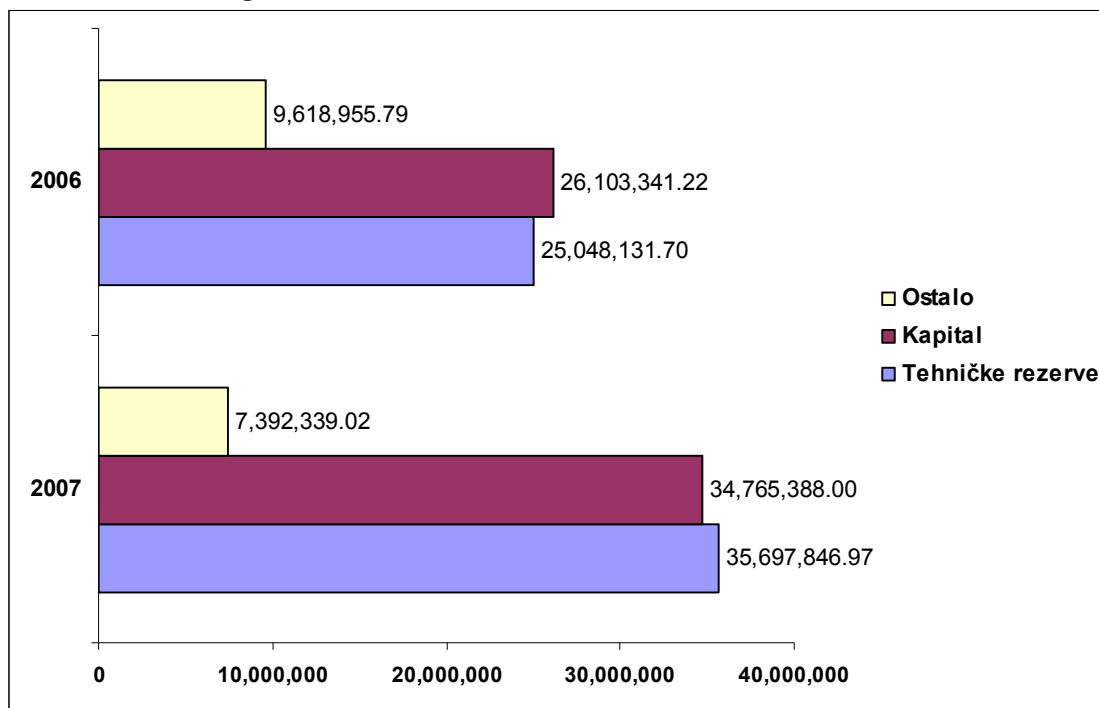
U strukturi pasive najveće učešće imaju tehničke rezerve u iznosu od 35.69 mil.eura, koje su u odnosu na 2006. godinu porasle za 42.52%, na što je najviše uticalo izdvajanje za rezervisane štete u iznosu od 18.05 mil.eura, sa stopom rasta u odnosu na 2006. godinu u visini od 44.68%. Izdvajanja za matematičku rezervu u 2007. godini je iznosilo 2.95 mil.eura i došlo je do rasta u odnosu na 2006. godinu za 95.77%, kada su iznosila 1.51 mil.eura.

Grafik 6: Struktura tehničkih rezervi društava za osiguranje

Kapital i rezerve u 2007. godini povećao se za 33.18% i iznosi 34.76 mil.eura, što čini 44.65% ukupne pasive. Ostale obaveze društava za osiguranje imaju učešće od 9.49% i došlo je do pada njihovog iznosa u odnosu na 2006. godini kada su iznosile 9.61 mil.eura i činile 15.82% ukupne pasive.

Grafik 7: Struktura pasive društava

VII Tehničke rezerve

Prema odbredbama Zakona o osiguranju, društva za osiguranje u toku svoje redovne aktivnosti obavljanja poslova osiguranja iz sredstava tehničke premije obavezna su da formiraju određene tehničke rezerve koje se koriste za pokriće obaveza iz osiguranja. Društvo za osiguranje koje obavlja poslove jedne ili više vrsta životnih osiguranja utvrđuje tehničke rezerve za prenosne premije, rezervisane štete, učešće u dobitku i matematičku rezervu. Društvo za osiguranje koje obavlja poslove neživotnih osiguranja utvrđuje tehničku rezervu za prenosne premije, rezervisane štete i izravnaje rizika.

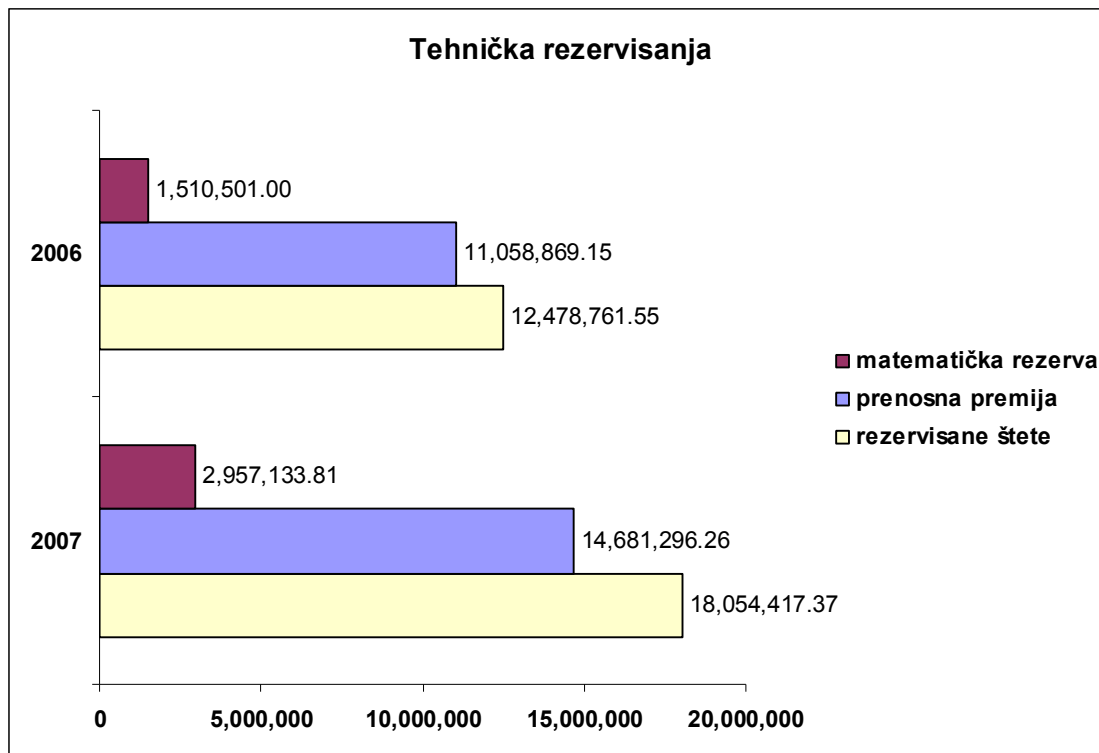
Prenosne premije se formiraju iz ukupne premije osiguranja, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja, a služe za pokriće obaveza koje će nastati u narednom obračunskom periodu.

Rezervisane štete se obrazuju u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene, a neriješene štete i nastale neprijavljene štete u tekućem periodu.

Matematička rezerva se formira u visini sadašnje vrijednosti budućih obaveza društva umanjene za sadašnju vrijednost budućih obaveza ugovarača osiguranja (premija osiguranja) i izračunava se za svaki pojedinačni ugovor.

Društva su dužna da sredstva osiguranja života vode na posebnom računu i ta se sredstva mogu koristiti, odnosno mogu biti predmet prinudnog izvršenja samo za pokrivanje obaveza društva po osnovu ugovora o osiguranju života.

Grafik 8: Izdvajanja u tehničke rezerve u 2007. godini u odnosu na 2006

Tehničke rezerve na dan 31. decembar 2007. godine na nivou djelatnosti osiguranja iznosile su 35.69 mil.eura , što je 45.85% ukupne pasive. Visina tehničkih rezervi u 2007. godini porasla je za 42.5% u odnosu na 2006. godinu. Kao i prethodne godine, društva su najviše sredstava izdvajala u rezervisane štete koje čine oko 50% ukupnih tehničkih rezervi. Izdvajanja za rezervisane štete ostvarila rast u odnosu na 2006. godinu u visini od 44.7%. Prenosna premija je činila u 2007. godini 41.13% ukupnih tehničkih rezervi. Najmanje izdvajanje je ostvareno kod matematičkih rezervi u iznosu od 2.95 mil.eura, s tim što je ostvaren rast u odnosu na 2006. godinu od 95.77%.

IX Finansijski rezultat poslovanja

Račun dobiti i gubitka jedan je od osnovnih finansijskih izvještaja koja sastavljaju društva za osiguranje. Društva za osiguranje prema Zakonu dužna su da iskazuju dobit i gubitak po vrstama osiguranja (posebno za sve vrste životnih i sve vrste neživotnih) i posebno za poslove reosiguranja.

U 2007. godini djelatnost osiguranja ostvarila je dobit u iznosu od 819 hilj.eura, za razliku od prethodne godine kada je ostvarila gubitak u iznosu od 1.38 mil.eura. Od šest društava za osiguranje koja su poslovala u 2007. godini, 5 društava je ostvarilo dobit i jedno gubitak. Pet društava za osiguranje su ostvarila dobit u iznosu od 906 hilj.eura, a jedno društvo gubitak u iznosu od 87 hilj.eura. Najveću dobit ostvarilo je Lovćen osiguranje u iznosu od 684 hilj.eura, što čini 83.5% ukupne neto dobiti.

X Licenciranje

Tržište osiguranja u 2007. godini obilježila je primjena i usklađivanje cjelokupnog poslovanja društava za osiguranje, društava za reosiguranje, društava za zastupanje i društava za posredovanje u osiguranju, kao i zastupnika i posrednika u osiguranju sa odredbama Zakona o osiguranju i Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju.

U toku 2007. godine jedno društvo za osiguranje je usaglasilo svoju organizaciju, poslovanje i akta poslovne politike sa Zakonom o osiguranju i to Montenegro osiguranje. Tri društva (Swiss osiguranje, Magnat osiguranje i Zepter) su u završnoj fazi usaglašavanja sa Zakonom, dok će Lovćen i Grawe osiguranje, koja obavljaju poslove i životnih i neživotnih osiguranja, usaglasiti svoju organizaciju, poslovanje i akta do kraja 2010. godine kada ističe period definisan članom 202 Zakona. Prema novom Zakonu o osiguranju dozvolu za rad su dobila sljedeća društva:

1. Atlas Life AD, br.02-5834/2 od 12. novembra 2007. godine
2. Delta Life AD, br. 32-1/08 od 22. februara 2008. godine
3. Delta osiguranje AD, br. 33-1/08 od 22. februara 2008. godine
4. Uniqa neživotno osiguranje AD, br.09-5/08 od 24. april 2008. godine.

U Crnoj Gori posluje 9 društava za zastupanje u osiguranju, od kojih su 3 društva uskladila svoje poslovanje sa novim zakonom, dok je novoosnovanih šest dobilo dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju. Od tri društva za posredovanje u

Izveštaj Agencije za nadzor osiguranja o stanju na tržištu osiguranja u 2007. godini
osiguranju, dva su uskladila svoje poslovanje, a jedno novoosnovano je dobilo dozvolu za
obavljanje poslova posredovanja.

Pored toga, ovlašćenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju dobila su 180
fizičkih lica i jedno lice je dobilo ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja u
osiguranju.